

Nr 87.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension
åt reservpostexpeditören A. C. J. Lundholm, född
Nyman; given Stockholms slott den 14 februari 1930.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Th. Borell.

*Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet
inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i
statsrådet å Stockholms slott den 14 februari 1930.*

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden
LÜBECK, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG,
BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Departementschefen, statsrådet Borell anför:

Hos Kungl. Maj:t har reservpostexpeditören Anna Christina Jakobina Lundholm, född Nyman, i Saltsjöbaden gjort framställning om pension.

Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat följande:

Lundholm, som är född den 30 januari 1866, inträdde i postverkets tjänst såsom extra ordinarie postexpeditör den 1 juli 1885 och antogs den 29 juni 1886 till extra biträde (extra ordinarie postexpeditör med fast placering vid

Bihang till riksdagens protokoll 1930. 1 saml. 69 häft. (Nr 87.)

viss postanstalt) vid postkontoret Stockholm 1. Såsom extra biträde — vilken tjänstebeteckning den 1 januari 1910 förändrades till biträdande postexpeditör — kvarstod Lundholm till den 9 december 1911, då hon anställdes som reservpostexpeditör. Anställning såsom reservpostexpeditör eller, såsom tjänstebeteckningen från och med den 1 januari 1912 lydde, extra postexpeditör innehades av Lundholm till och med utgången av juni 1920. Då, med hänsyn till posttrafikens nedgång vid ifrågavarande tidpunkt, Lundholm icke med säkerhet ansågs kunna beredas fortlöpande tjänstgöring, fann generalpoststyrelsen, att hon vid övergången till nu gällande lönesystem — d. v. s. från och med den 1 juli 1920 — icke lämpligen borde antagas till extra ordinarie postexpeditör, varom hon anhållit, utan erhöll Lundholm den något lösare anställningen såsom reservpostexpeditör. I sådan egenskap har Lundholm visserligen icke haft skyldighet att tjänstgöra mera än 90 dagar varje kalenderår, men har dock med kortare avbrott — ungefär motsvarande den extra ordinarie tjänstemän tillkommande semesterledighet — hela tiden innehaft tjänstgöringsuppdrag i postexpeditörsgraden.

På grund av att Lundholm ständigt anlätades till tjänstgöringsuppdrag fann generalpoststyrelsen den 30 december 1925 skäligt att för tiden från och med den 1 januari 1926 tillerkänna henne avlöning såsom extra ordinarie postexpeditör; och uppbär Lundholm numera, sedan den 1 januari 1929, avlöning i 12:e löneklassen, G-ort, av den för extra ordinarie tjänstemän vid kommunikationsverken gällande löneplanen, d. v. s. efter 3,672 kronor för år räknat. Under de senaste fem åren har hennes avlöning uppgått till i medeltal 3,200 kronor 91 öre för år.

Sökanden ingick den 6 november 1890 äktenskap med dåvarande postexpeditören, sedermera postmästaren i Saltsjöbaden A. U. Lundholm. Mannen avled den 2 november 1923. På grund av sitt giftermål kunde sökanden icke i vanlig ordning erhålla befordran till ordinarie postexpeditör, en befordran, som hon eljest bort kunna påräkna.

Sökanden har sålunda innehaft anställning i postverkets tjänst under omkring 44½ år. Hennes sammanlagda ledighetstid under anställningen till och med den 31 december 1929 — 5 år 4 månader och 10 dagar — överskrider föga den tid, under vilken hon i egenskap av ordinarie tjänsteman skulle hava ägt åtnjuta semester. För sin tjänstgöring har sökanden erhållit gott vitsord.

Om sin ekonomiska ställning har sökanden upplyst, att hon åtnjuter änkepension från civilstatens änke- och pupillkassa med 720 kronor för år jämte dyrtidstillägg därå, vilket för närvarande uppgår till 348 kronor, varjämte sökanden, som bebor egen fastighet i Saltsjöbaden, av kapital och annan fastighet, vilken hon äger gemensamt med två systrar, har en årlig inkomst av omkring 720 kronor.

Under åberopande av sin långvariga tjänstgöring i postverkets tjänst och med hänvisning till den av henne under de senaste fem åren åtnjutna avlöningen har sökanden anhållit om pension av postmedel med 1,400 kronor för år jämte dyrtidstillägg därå.

Generalpoststyrelsen har i utlåtande den 21 januari 1930, efter erinran om sökandens tjänstgörings- och avlöningsförhållanden vid postverket, anfört följande:

Det synes billigt och rättvist, att Lundholm, när hon efter en lång, väl vitsordad tjänstgöring lämnar sin anställning vid postverket, beviljas pension för sin återstående livstid.

Generalpoststyrelsen vill erinra om att pension eller därmed jämförligt understöd av Kungl. Maj:t och riksdagen tidigare beviljats i liknande fall. Sålunda har f. d. extra postexpeditören Anna Maria Österlund av 1921 års riksdag (skrivelse nr 250 sid. 1) tillerkänts ett understöd å 1,200 kronor, beräknat å ett arvode av 1,800 kronor för år. Det av Österlund uppburna understödet utgår numera, efter förhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280), med 1,728 kronor för år jämte dyrtidstillägg därå. Vidare har 1927 års riksdag (skrivelse nr 215 sid. 43) beviljat f. d. biträdande postexpeditören Hilma Olivia Dahlén en årlig pension av 1,344 kronor. Dahléns pension beräknades efter ett årligt arvodesbelopp av 1,350 kronor på så sätt, att detta belopp först reducerades med en tredjedel, varefter det sålunda erhållna grundbeloppet höjdes i enlighet med bestämmelserna i förenämnda kungörelse.

Vidkommande storleken av det understöd, som synes böra tillkomma Lundholm, får generalpoststyrelsen anföra följande.

Enligt tidigare tillämpade grunder har understöd eller pension åt icke ordinarie tjänstemän plägat beviljas till belopp, motsvarande två tredjedelar av senast utgående arvode. I dessa fall har dock icke varit fråga om tjänstemän, som uppburit avlöning enligt de för s. k. nyreglerade verk fastställda bestämmelserna.

Nyss angivna beräkningsgrund kan enligt generalpoststyrelsens mening icke tillämpas i nu förevarande fall. Understödsbeloppet skulle nämligen då komma att överstiga full pension för ordinare tjänsteman i postexpeditörsgraden. Att ställa en icke ordinarie tjänsteman gynnsammare i pensionshänseende än en ordinarie i samma grad lär icke böra ifrågakomma.

I yttranden över ett av kommunikationsverkens lönekommitté avgivet förslag rörande pensionering av icke ordinarie personal vid kommunikationsverken hava 1921 års pensionskommitté samt 1926 års pensionsutredning beträffande pension åt extra ordinarie och därmed jämställda befattningshavare föreslagit enahanda grunder, som gälla för ordinarie tjänstemän vid sagda verk. Såväl pensionskommittén som 1926 års pensionsutredning hava därvid föreslagit ett tjänstepensionsunderlag av 2,040 kronor för icke ordinarie kvinnliga befattningshavare i postexpeditörsgraden (11:e lönegraden). Av detta belopp skulle två tredjedelar anses som statspensionsunderlag och en tredjedel som avgiftspensionsunderlag. Därest, vilket generalpoststyrelsen anser skäligt, understöd åt Lundholm skulle komma att beräknas efter dessa grunder, skulle Lundholm, som icke erlagt några tjänstepensionsavgifter, erhålla en pension motsvarande statspensionsunderlaget, d. v. s. 1,360 kronor eller, efter avrundning till närmast högre med 12 delbara tal, 1,368 kronor för år.

Generalpoststyrelsen hemställer, att Kungl. Maj:t ville föreslå riksdagen att bevilja Lundholm en årlig pension av 1,368 kronor, att utgå av postmedel från och med dagen näst efter den, då hon frånträder sin anställning vid postverket.

Statskontoret anför i utlåtande den 5 februari 1930 följande:

Med hänsyn till sökandens långa, väl vitsordade arbete i postverkets tjänst torde det få anses billigt, att någon pension av postmedel utverkas åt henne. Beträffande de av generalpoststyrelsen tillämpade grunderna för beräkning av pensionsbeloppet vill statskontoret allenast erinra, att så stor reducering av det för motsvarande ordinarie befattningshavare gällande pensionsunderlaget som med $\frac{1}{3}$ i anseende till att inga avgifter erlagts icke alltid iakttagits. Med hänsyn till i detta fall föreliggande omständigheter

och då det av generalpoststyrelsen föreslagna pensionsbeloppet 1,368 kronor nära överensstämmer med vad sökanden själv begärt, anser sig statskontoret böra tillstyrka vidtagande av åtgärd i enlighet med nämnda styrelses hemställan.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till Lundholms långvariga anställning i postverket och hennes väl vitsordade tjänstgöring därstädes vill jag i likhet med generalpoststyrelsen och statskontoret tillstyrka att, såsom i liknande fall ägt rum, pension beredes henne. Mot det av generalpoststyrelsen föreslagna beloppet, 1,368 kronor för år, har jag intet att erinra. Pensionen torde böra utgå från och med dagen näst efter den, då avgång från anställningen äger rum, och bestridas av postmedel.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att reservpostexpeditören Anna Christina Jakobina Lundholm, född Nyman, må från och med dagen näst efter den, då hon frånträder sin anställning vid postverket, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 1,368 kronor, att utgå av postmedel.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fredric Hawerman.